

MAT Á RAUNFÆRNI Í HLJÓÐI – MISMUNANDI SJÓNARHORN

FJÓLA MARÍA LÁRUSDÓTTIR

VIÐURKENNING Á GILDI STARFA (REVOW)

Verkefnið Viðurkenning á gildi starfa (The Recognition of the Value of Work), REVOW, er yfirfærsluverkefni sem byggist á tilraunaverkefninu Gildi starfa (The Value of work), VOW. Unnið hefur verið að verkefninu frá árinu 2009 og því lýkur í desember 2011. Verkefnið er styrkt af starfsmenntaáætlun Evrópusambandsins (Leonardo Da Vinci-áætluninni) og er stýrt af Fræðslumiðstöð atvinnulífsins. Samstarfslönd í verkefninu eru Danmörk, Grikkland og Írland (sjá nánari upplýsingar um samstarfsaðila á heimasíðu verkefnisins).

Meginmarkmið REVOW-verkefnisins er að þróa áfram aðferðir til að meta og viðurkenna þá faglegu færni og þekkingu sem einstaklingar öðlast í starfi sínu í gegnum óformlegt og formlaust nám. Einnig var unnið að því að tengja færni viðmið tilraunaverkefnanna í hverju landi fyrir sig við innlenda viðmiðaramma um menntun sem og evrópska viðmiðarammann um ævinám (National Qualification Framework og European Qualification Framework). Innlendir viðmiðarammar ganga út á að flokka menntun í hverju landi út frá færni viðmiðum sem sett eru fram sem lærdómsviðmið og setja það jafnframt á þrep í samræmi við evrópska viðmiðarammanum um ævinám. Evrópski viðmiðaramminn hefur það hlutverk að vera leiðbeinandi við þrepaskiptingu og þýða niðurstöður náms á milli landa. Með því að tengja raunfærnimat á faglegri færni þátttakenda við ofangreinda viðmiðaramma opnast þeim fleiri möguleikar til áframhaldandi færniuppbyggingar. Vottun á færni í þessu samhengi gefur einstaklingum einnig tækifæri til að styrkja faglega stöðu sína á vinnumarkaði.

Samtals fóru 85 einstaklingar í gegnum raunfærnimat í verkefninu, þar af 24 hér á landi í hljóðvinnslu, 17 í umönnun (Danmörk), 19 í bílaviðgerðum (Grikkland) og 25 í lánþjónustu (Írland). Þeir sem koma að raunfærnimatsferlinu eru helstu hagsmunaaðilar starfsgreinar sem mat fer fram í (fulltrúar fyrirtækja, stéttarfélag, fræðsluaðilar og stefnumótendur), fagaðilar sem meta raunfærni einstaklinga, náms- og starfsráðgjafar sem veita upplýsingar, stuðning og hvatningu

í ferlinu sem og verkefnisstjóri. Grunnurinn að gerð færni viðmiða starfanna eru 12 yfirviðmið sem þróuð voru. Þau hafa þann tilgang að vera eins konar yfirfærnanlegur rammi færnifarna einstakra starfa og eru þar af leiðandi yfirfærnanleg á milli starfa. Þau byggjast á þeim 10 yfirviðmiðum sem þróuð voru í VOW-verkefninu en í REVOW-verkefninu þótti ástæða til að bæta tveimur við og styrkja þannig tengingu þeirra við evrópska viðmiðaramman um ævinám (EQF). Yfirfærsla viðmiðanna hefur nú verið prófuð í sjö störfum með góðum árangri. Þátttakendurnir sjálfir eru miðpunktur í verkefninu og hefur verið lögð rík áhersla á að fylgja þeim leiðbeiningum og stuðningsgögnum sem útbúin hafa verið í gegnum Evrópusamstarf (s.s. Evrópskar leiðbeiningar um mat á óformlegu og formlausu námi). Allar afurðir verkefnisins má finna á heimasíðu REVOW.

Helstu afurðir verkefnisins:

- Bæklingur um verkefnið
- Heimasíða verkefnis: www.revow.eu
- Skýrsla um þróun viðmiða: Almenn viðmið með sterkri Evróputengingu
- Leiðbeiningar um aðferðafræði REVOW (inniheldur m.a. flæðirit fyrir ferlið)
- Samantekt á tilraunaverkefnum
- Lokaráðstefna

Lokaráðstefna REVOW var haldin í Kaupmannahöfn 7. október sl. Þar mættu 52 aðilar frá 6 löndum til að fara yfir aðferðafræði og niðurstöður verkefnisins. Unnið var í vinnustofum að því að greina helstu hindranir og mögulegar lausnir í tengslum við að koma á og undirbúa raunfærnimat fyrir færni í starfi, skilgreiningu færni viðmiða fyrir sérstök störf, tengingu færni viðmiða starfa og viðmið NQF/EQF og hlutverk ráðgjafar og stuðnings í raunfærnimatsferlinu. Á ráðstefnunni kom m.a. fram að ljóst er að í aðferðafræði VOW/REVOW felast mörg tækifæri til að opna leiðir til færniuppbyggingar fyrir fólk með skamma skólagöngu. Þau 12 yfirviðmið, sem þróuð voru, reynast vel yfirfærnanleg á milli starfsgreina og geta nýst sem rammi til að móta undirviðmið starfa fyrir raunfærnimat. Skoða þarf framsetningu færni við-

miða og samræmi á milli þeirra færniskrafna sem settar eru fram í eiginlegum störfum á vinnumarkaði og í námi í formlega skólakerfinu. Innlendir viðmiðarammar þurfa að vinna í átt að sveigjanleika og viðurkenningar á óformlegu og formlausu námi. Efla þarf samstarf helstu hagsmunaaðila starfsgreina hvað varðar þróun náms og einnig þarf að tryggja aðgengi að náms- og starfsráðgjöf fyrir fólk með skamma skólagöngu þar sem boðið er upp á hlutlausa ráðgjöf og hvatningu í átt að áframhaldandi námi – svokölluðu „einu skrefi upp“ (sbr. adult learning action plan).

Í Evrópu eru 80 milljónir einstaklinga sem ekki hafa lokið námi á framhaldsskólastigi, um 1/3 hluti fólks á vinnumarkaði hér á landi. Markmið íslensku ríkisstjórnarinnar er að árið 2020 verði þessi hópur kominn niður í 10%. Evrópu-

sambandið setur sér sama markmið. Raunfærnimat starfa, viðurkenning á óformlegu og formlausu námi, sveigjanlegt menntakerfi og öflug náms- og starfsráðgjöf eru lykilþættir í þessu samhengi. Aðferðafræði VOW/REVOW hefur verið sýndur mikill áhugi víða í Evrópu og vinna samstarfsaðilar REVOW-verkefnisins að því að skapa tækifæri til áframhaldandi miðlunar á niðurstöðum þess. Ein af afurðum verkefnisins er flæðirit sem sýnir REVOW-aðferðafræðina skref fyrir skref. Nánari upplýsingar um ákveðna þætti ferlisins er að finna á heimasíðu verkefnisins.

Hér á eftir fara lýsingar á verkefninu eins og það þróaðist hér á landi í samstarfi við hagsmunaaðila tengdum hljóðvinnslu. Lýsingarnar koma frá þremur mismunandi sjónarhornum: stéttarfélagi, verkefnastjóra og fagaðila.

Flæðirit fyrir REVOW-ferlið.